अल्पाच्तरम् । (३४/९०५)

[1]द्वन्द्वे इति वर्तते । अल्पाच्तरं शब्दरूपं [2]द्वन्द्वे समासे पूर्वं प्रयोक्तव्यम् । प्लक्षश्च न्यग्रोधश्च [3]प्लक्षन्यग्रोधौ[4] । धवखदिरपलाशाः । बहुष्वनियमः – शङ्खदुन्दुभिवीणाः, वीणाशङ्खदुन्दुभयः ।

[१०७] ऋतुनक्षत्राणामानुपूर्व्येण समानाक्षराणां पूर्वनिपातो वक्तव्यः । (म.भा. १.४३६)

हेमन्तशिशिरवसन्ताः । [5]चित्रास्वाती । कृत्तिकारोहिण्यौ । समानाक्षराणाम् इति किम्? ग्रीष्मवसन्तौ ।

[१०८] लघ्वक्षरं पूर्वं [6]निपततीति वक्तव्यम् । (म.भा. १.४३६)

कुशकाशम् । [7]शरशादम् ।

[१०९] अभ्यर्हितं च [8]पूर्वं निपततीति वक्तव्यम् । (म.भा. १.४३६)

मातापितरौ । श्रद्धामेधे । दीक्षातपसी[9] ।

[११०] वर्णानामानुपूर्व्येण [10]पूर्वनिपातः । (म.भा. १.४३६)

ब्राह्मणक्षत्रियविट्शूद्राः । समानाक्षराणाम् इत्यत्र नास्ति[11] ।

[१११] भ्रातुश्च ज्यायसः [12]पूर्वनिपातो वक्तव्यः । (म.भा. १.४३७)

युधिष्ठिरार्जुनौ[13] ।

[११२] सङ्ख्याया अल्पीयस्याः [14]पूर्वनिपातो वक्तव्यः । (म.भा. १.४३७)

द्वित्राः । त्रिचतुराः । नवतिशतम् ॥

सप्तमीविशेषणे बहुव्रीहौ । (३५/८९८)

सर्वोपसर्जनत्वाद् बहुव्रीहेरनियमे प्राप्ते [15]नियमार्थं वचनम्[16] । सप्तम्यन्तं विशेषणं च [17]बहुव्रीहिसमासे पूर्वं प्रयोक्तव्यम् । कण्ठेकालः । उरसिलोमा[18] । [19]विशेषणम्—चित्रगुः । शबलगुः ।

[११३] सर्वनामसङ्ख्ययोरुपसङ्ख्यानम् । (म.भा. १.४३७)

सर्वश्वेतः । सर्वकृष्णः । द्विशुक्लः । द्विकृष्णः । अनयोरेव [20]मिथः संप्रधारणायां परत्वात् सङ्ख्यायाः पूर्वनिपातः । द्व्यन्यः । त्र्यन्यः ।

---

1. वाक्यमिदं नास्ति ड. इ. फ. ह. 2. द्वन्द्वसमासे ड. 3. प्लक्षन्यग्रोधम् ड. ह. 4. धवाश्वकर्णम् इत्यधिकम् ब.क.फ.ड. 5. नास्ति ड.फ. 6. निपतेदिति ब, इति वक्तव्यम् नास्ति ह.फ. 7. शरबीजम् ब.क.इ.फ, शरशीर्षम् ड. 8. पूर्वं – वक्तव्यम् नास्ति क.फ. 9. श्रद्धातपसी इत्यधिकम् क. 10. पूर्वनिपातः नास्ति क.ग. इ.फ. 11. इति इत्यधिकम् इ. 12. पूर्वनिपातो वक्तव्यः नास्ति क.ड.इ.फ. 13. संकर्षणवासुदेवौ इत्यधिकम् क.ड.ग. 14. पूर्वनिपातो वक्तव्यः नास्ति क.ड.इ.ह. 15. नियमार्थम् नास्ति फ. 16. इदं इत्यधिकम् फ. 17. बहुव्रीहौ समासे फ.ह. 18. उदरेमणिः इत्यधिकम् ड.फ. 19. विशेषणे इ, नास्ति फ. 20. एकत्रसमसं° ब.